

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinque

Espeuce, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. XIII. Praesantificatorum asseruatio, cultus, vsus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

Psal. 135.

Prosper Aquitanus Regiensis Episcopus, ad id Davidicum. Qui dat escam omni carni, hoc est omni hominum generi, non tantum Israëlitarum, sed & gentium, de qua

Ioan. 6.

Dominus dicit. Caro mea vera est esca, quæ datur omnibus gentibus, quia nullus renatorum fidelium ab esu eius excipitur, Spirituali utique vel Sacramentali, & sacramentali quoque, sed saltem in voto & affectu, si non in actu, quod aiunt, & effectu. Vnde Augustino tanto posterior, Rudolphus ardeus, Guilelmi nimirum. 4. Aquitanix ducis concionator, ad id, Itaque epulemur. Moneamus & vos, charissimi, ut omnes pariter epulemur epulum animabus nostris necessarium, scriptum est enim,

In Die Pascha.

Nisi, &cæ. Vnde statutum est, ut pueris mox baptizatis, saltem in specie vini, tradatur, ne sine necessario discedant sacramento (hic obiter initis alterius speciei vestigium, vel clarissimum potius testimonium, sequitur) Et quid si discedant, Nunquid damnabuntur? Non, fratres mei, quoniam in fide, & si non sua, tamè patrinorum, saluabuntur? Duo quippe sunt modi manducandi corpus Christi. Vnus sacramentalis, alius spiritualis, &c.

1. Cor. 5.

Ioan. 6.

*Sanguinis
species pue-
ros data.*

Præsanctificatorum asseruatio, cultus vsus.

Cap. XIII.

*Præsancti-
ficatorum
vsus.*

ne superiorem quidem morem absumendarum per pueros cõmunionem peractam reliquiarum fuisse in Oriente aut Græcia, aut etiam Constantinopoli perpetuum Cõstat ex LII. canone Synodi VI. generalis ibidem & sub eodem Imperator celebrati, qui sic habet, in omnibus sanctæ Quadragesimæ ieiuniorum diebus, præterquam sabbato & Dominica, & sacro Annunciationis die, fiat sacrum præsanctificatorum siue antè consecratorum ministeriũ siue sacrificiũ *προηγιασµένου ιερού δευτερογενούς*. Quem canonem enarrans Theodorus Balsamon Gentiano Herneto interpretè, Sacrificiũ (ait) præsanctificatorum, est oblatio sacrificij iam peracti & perfecti, ieiuniorum autem dies sunt luctus & cõpunctionis in ex-

piationem peccatorū: & quia sacrificium Deo offerre, est festum diem agere, statuerunt Patres nouam non fieri consecrationem tota Quadragesima, nisi diebus præmissis, vt in quibus festum agere, non verò lugere vel ieiunare iubeamur. Quod & nunc obseruatur apud Latinos in die Parasceues. Sic Græcus ille. Græci ergo ne tum quidem vel vbiq̃, vel semper, vel omnes absumberant Eucharistiæ reliquias, sed in singulis Quadragesimæ septimanis viduo tantum consecratis, nec sumptis, sed in vsum eorum qui communicare vellent, asseruatis, reliquis quinque diebus vtebantur, ac etiam num̃ ihodieque fortassis adhuc vtuntur. Hodiernum autem Ecclesiæ cismarinæ seu Latinæ ritum, quo in sancta die Parasceues Eucharistia non consecratur, sed eius diei officium sacramenti pridie consecrati, & in vsum (vt sic dicam) postridianū asseruati ostensione, cultu & perceptione peragitur attingit Paschalius ad illud Lamentationū, Repulit Dominus altare suū. Est vnum (ait) altare in Ecclesia Dei, Christus idē hostia, sacrificium, pontifex, sacerdos, in eo sacrificia omnia offerimus. Id altare Pater repulit in passione pro Iudæis orantem, Pater transfer calicem hūc à me. A quibus repullus paterno iudicio transfertur ad gentes. Pro illis autem Ecclesia quasi Apostolis compatiens plangit, non quòd ad se translaturum doleat, sed cum Apostolis pro eius morte tristata est, vt post cum eisdem de resurrectione gaudeat. Vnde mos inoleuit in Ecclesia ab Apostolis traditus, vt quo die passus est Christus, eo die hostia non offeratur, tribus scilicet de causis, vel quia tum in veritate immolatus est, cui hæc cæteris diebus sacramenta sunt mystica, vel quia Christus pontifex, qui ea rectè offert, eo die per seipsum descendit ad inferos, vel quia templo soluto, & altari depulso, non est in quo corporis & sanguinis Domini victima offeratur. Hæc ille, quisquis fuit, in glossa quam vocant Ordinariam: quem equidem cuperem magis totum extare, quam ex fragmentis eius mutilis & truncis propositum conuicere. Et hinc (opinor) manauit in Ecclesia, præsertim Romanæ, ritus quo in die Parasceues sepulturam Dominicam representat, clero atrato, lugubri processione sacramentū

*Parasceues
hodiernus
ritus Apo-
stolicus.*

*Thren. 2.
Gloss. ordi-
nar. Tristū.
& Gesner.
citant.*

*Matt. 28.
Marc. 14.
Luc. 22.*

*Parasceues
mos Apo-
stolicus.*

*Sacerdotale
Rom. Part.
Tractat. 1.
cap. 5. de
processioni-
bus.*

ex altari reuerenter acceptum, & aliquoties adoratum, in feretrum ad id paratum, inferente, idque feretrum serico nigro coopertum, cum cereis, cruce, ac incenso stationibus aliquot ferente ac referente, cantibus ei tempore peculiaribus. Quoquidem tempore clausum obfignatumque clerus in nocte paschæ, ante matutinas sacerdos sequente clero eadem procedens reuerentia id adaperit, idque relinquit patenter apertum, educto inde ac recepto Domini corpore, & in sacrarium, seu sanctuarium, quo sacramentum loco seruari consuevit, relato ac reposito, cantans, Surrexit pastor bonus, &c. Feria ergo V. in Cœna Domini reseruat sacerdos in loco honesto & cõuenienti pro sequenti die, in quo in conficitur, vnam hostiam consecratam, aut etiam plures, si necesse sit, pro infirmis. Sanguinem verò totum sumit. Feria autem VI. in parasceue, Calix, aut vas in quo repositum est sacramentum, refertur ad altare multo cereorum & incensi cultu, vnde extractum, ommissis que aliàs ad communionem calicis dici solent, sacerdos reuerenter sumit ac percipit. Porro ferunt Innocetium I. statuisse Christi corpus hac die sub specie panis reseruari, vt infirmi & religiosi, quibus est communicandi necessitas, ipsum habeant, & propter officium adimplendum. Nam in duobus diebus sequentibus non conficitur corpus Domini. Et Innocentij quidem decretum habet, traditionem Ecclesiæ habere, bi duo isto sacramenta penitus non celebrari, sed nulla præsanctificationem asseruationis mentione. Ratiocinantur iidem sanguinẽ non seruari sub specie vini, propter multa. I. quia liquor de facili posset ex negligentia spargi. II. quia per calicem qui hac die sumitur, finis veteris legis intelligitur. III. quia corpus quod seruatur, non est sine sanguine. IIII. quod in idem redit cum secundo, quia per hoc quod sanguis non seruatur, ostenditur vetus sacrificium cessare. Panis enim nouum, vinum vetus designat testamentũ. Ad quod ostendendum, Dominus cum bibisset, ait, Consummatum est. Calix igitur sumitur, & panis seruatur, eò quòd lex finem, & Evangelium habet initium. V. quia Christus in cœna dixit, Non bibam de hoc genimine vitis, donec &c. nihil tale

*Missale**Rom.**Pontificale
part. 3.**Ceremoniale
lib. 2.**Secl. 1. cap.
47. 48. 51.**Rationale,
lib. 6. cap.**76. paragr.
9. 10.**Innocen. I.
epist. 1. cap.**4. de conse.
dist. 3. can.**sabbato.**Sanguis cur
non asser-**uetur.**Ioan. 19.**Matt. 26.**Marc. 14.**Luc. 22. 24**Ioan. 21.*

de corpore aut esu locutus: imò inuenitur postea com-
 disse, postea bibisse non inuenitur. Hæc ratiocinator il-
 le, non admodum firmè quo ad hoc postremum, nisi quòd
 Dominum & de Paschate à se postea non edendo pol-
 licitum, de veteri exponeret. Verum an nouum pascha,
 hoc est, Eucharistiam postea quoque cum Emauntinis *Luc. 24.*
 peregrinis in fractione panis sumpserit, præterquàm quod
 non certò liquet, non est præsentis nunc instituti. Face-
 ret & ad Eucharistiæ præsanctificatæ asseruationem, quod *Nicephor.*
 sequitur, nisi eius scriptor inter schismata quæ post IIII. *lib. 18. c. 45*
 & V. Synodum in Ecclesiam irrepserunt, reponeret, &
 quo tempore quam quisque voluisset, placitum sibi sum-
 pisse potestatem. Acephalos ita dictos, quòd sub Episco- *Acephali.*
 pis non essent, iis apud eos defunctis, nec baptismum, nec
 oblationem, nec rem aliquam diuinam, aut vllum Eccle-
 siæ ministerium pro recepto ac solenni more celebratum.
 Quicquid tamen est, id referam, Valeat, aiunt, quod va-
 lere possit. Communionem, ait historia, illi à plurimo
 tempore asseruatam habentes, feriis paschalibus, in mi-
 nutissimas incisam partes, conuenientibus ad se homini-
 bus dederunt. Habes & apud hæreticos Eucharistiæ con-
 seruationem. Nisi fortè Nicephorus id & inter cætera non
 pro Ecclesiæ more ab eis administrata recenset.

*Eucharistia à nouo sacerdote per dies XL. olim
 sumpta ritus. Cap. XIII.*

Rit & alius conseruandi consumendiq; præ-
 sanctificata modus, omnium adhuc dictorum
 mirabilissimus, cuius ante annos plus 500. *Fulbertus*
 meminit Fulbertus Carnotensis episcopus, *cũ Pascha-*
 speciali de hoc ad Pinardum siue Finardum *sio impres-*
 epistola, Hostiam sacerdos recens ab Episcopo promo- *sus, Loua-*
 tus de manu ordinatoris susceptam, quotidiano vsu ad *nij an. 1561.*
 quadragesimum vsque diem minutatim cõsumebat. Ro-
 gatus eius rei rationem & autores, respondit putauisse se
 hoc omnibus Ecclesiis eatenus asseruerum, nulli vel nouum,
 vel vanum. Prouinciales certè Episcopos in eum ritum
 omnes consentire. Porrò cum quidam inter alios ordi-